

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија СБЕН, Ниш

ЕТНОБОТАНИКА ETHNOBOTANY



Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу
Third conference about medicinal and wild-growing edible plants

Зборник резимеа
Book of abstracts

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.
Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

Институт за шумарство, Београд 

Штампарија „Свен“, Ниш

ETHNOBOTANY

ЕТНОБОТАНИКА

Third conference about medicinal and wild-growing
edible plants

Треће саветовање о лековитом и самониклом
јестивом биљу

Book of abstracts

Зборник резимеа

Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025.

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.

ETHNOBOTANY – ЕТНОБОТАНИКА

Book of abstracts – Зборник резимеа

Third conference about medicinal and wild-growing edible plants

Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу

Pirot, Serbia, June, 26 - 28. 2025.

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.

Editors:

Marija Marković, Ph.D, Institute of Forestry, Belgrade

Goran Nikolić, Research Association "Babin nos", Temska, Pirot

Vesna Stankov Jovanović, Ph.D, Faculty of Sciences and Mathematics, University of Niš

Уредници:

др Марија Марковић, Институт за шумарство, Београд

Горан Николић, Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

проф. др Весна Станков Јовановић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу

Published by:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia

Institute of Forestry, Belgrade, Serbia

Printing company "Sven", Niš, Serbia

Подаци о издавачима:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот, Србија

Институт за шумарство, Београд, Србија

Штампарија „Свен“, Ниш, Србија

Pirot, 2025.

Пирот, 2025.

Publishers:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade
Printing Company "Sven", Niš

For Publishers:

Marija S. Marković, Ph.D
Ljubinko B. Rakonjac, Ph.D
Vladan Stojković

Computer processing and design:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade

Technical Editor:

Biljana M. Nikolić, Ph.D

Preparation for printing:

Nenad Bogdanović

Proofreading and correction::

Goran Nikolić

Cover Page::

"Biljarica" - a doll made of corn husks: Olivera Papović, Ph.D

The publication was financed from the budget of the City of Pirot.



Printing house: Sven d.o.o.

Print run: 100

ISBN-978-86-903786-2-3

<https://doi.org/10.46793/ETHNOBOTANY25proc>

Публиковање Зборника резимеа је са отвореним приступом под лиценцом CC BY (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Издавачи:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија „Свен“, Ниш

За издаваче:

др Марија Марковић
др Љубинко Ракоњац
Владан Стојковић

Обрада рачунаром и дизајн:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд

Технички уредник:

др Биљана М. Николић

Припрема за штампу:

Ненад Богдановић

Лектура и коректура:

Горан Николић

Насловна страна:

Биљарица - лутка од кукурузне љуспе: др Оливера Паповић

Објављивање је финансирано из буџета Града Пирота.



Штампарија: Свен д.о.о.

Тираж: 100

ISBN-978-86-903786-2-3

<https://doi.org/10.46793/ETHNOBOTANY25proc>

This is an open access Book of abstracts under the CC BY license
(<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

582.099(497.11)(048)
582-152.665(497.11)(048)

**САВЕТОВАЊЕ о лековитом и самониклом јестивом биљу (3 ; 2025 ;
Пирот)**

Етноботаника : зборник резимеа / Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу, Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025. ; [уредници Марија Марковић, Горан Николић, Весна Станков Јовановић] = Ethnobotany : book of abstracts / Third conference about medicinal and wild-growing edible plants, Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025. ; [editors Marija Marković, Goran Nikolić, Vesna Stankov Jovanović] ; [организатори Истраживачко друштво "Бабин нос", Темска, Пирот [и] Институт за шумарство, Београд]. - Пирот : Истраживачко друштво "Бабин нос", Темска = Pirot : Research association "Babin nos", Temska ; Београд : Институт за шумарство = Belgrade : Institute of Forestry ; Ниш : Свен = Niš : Sven, 2023 (Ниш : Свен = Niš : Sven). - 133 стр. ; 24 cm

Апстракти на више језика. - Тираж 100.

ISBN 978-86-903786-2-3 (ИДБНТ)

а) Лековите биљке -- Србија -- Апстракти б) Самоникле биљке -- Србија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 170362377

Abstract

Weed Flora of Medicinal Plant Crops in Southern Banat

Ana Dragumilo^{1*}, Tatjana Marković¹, Sara Mikić¹, Stefan Gordanić¹, Željana Prijjić¹, Sava Vrbničanin², Miloš Rajković¹, Dragana Božić²

One of the main challenges in the cultivation of medicinal plants is the presence of weeds, which is why the study of weed flora and vegetation in these crops is becoming increasingly important. The choice of an appropriate weed control method depends on the type and abundance of the present weed species. Identifying the weed species and determining their characteristics represents a first step in planning a weed management strategy. Effective weed suppression also reduces the risk of harmful substances being present in the final medicinal plant products. Weeds are most removed mechanically, with a growing tendency toward organic cultivation, which implies minimal use of herbicides.

This study examined the qualitative and quantitative characteristics of annual and perennial weeds in medicinal plant crops in the locality of southern Banat, Pančevo, on the production areas of the Institute for Medicinal Plant Research "Dr. Josif Pančić". The presence of weed species in the crops was determined using the Braun-Blanquet scale (r – 1–2 plants, + – few plants, 1 – 1–10%, 2 – 10–25%, 3 – 25–50%, 4 – 50–75%, 5 – >75% relative to the cultivated area) during the spring of the 2020 vegetation season. The weed cover assessment was performed in plantations of lemon balm (*Melissa officinalis* L., on 0.5 ha), artichoke (*Cynara scolimus* L., on 0.03 ha), ribwort plantain (*Plantago lanceolata* L., on 1 ha), and chamomile (*Chamomilla recutita* (L.) Rausch., on 8 ha). A total of 40 weed species were recorded, including 20 annuals (therophytes), 9 biennials,

¹ Ana Dragumilo (<https://orcid.org/0000-0003-1569-2751>), Tatjana Marković (<https://orcid.org/0000-0003-1328-6223>), Sara Mikić (<https://orcid.org/0000-0002-0514-6661>), Stefan Gordanić (<https://orcid.org/0000-0001-7940-9543>), Željana Prijjić (<https://orcid.org/0000-0001-7449-7839>), Miloš Rajković (<https://orcid.org/0000-0003-3452-9028>), Institute for Medicinal Plant Research "Dr. Josif Pančić", Tadeuša Košćuška 1, 11000 Belgrade, Republic of Serbia

² Sava Vrbničanin (<https://orcid.org/0000-0001-9128-9652>), Dragana Božić (<https://orcid.org/0000-0002-7355-8633>), University of Belgrade, Faculty of Agriculture, Nemanjina 6, 11000 Beograd - Zemun, Republic of Serbia

*Corresponding author. E-mail: adragumilo@mocbilja.rs

and 11 perennials (mainly geophytes). Depending on the cultivated crop, the weed composition varies. *Veronica hederifolia* L. (25–50%) was the most abundant in lemon balm, while in artichoke the most represented were *Avena fatua* L., *Capsella bursa-pastoris* L., and *Veronica persica* L. (each covering 25–50%). *V. persica* was dominant in the ribwort plantain crop (over 75%), while *V. hederifolia* was the most prevalent species in chamomile (50–75%). In all plantations, except in ribwort plantain, the species *Senecio vulgaris* L., which is listed among plants rich in pyrrolizidine alkaloids, highly undesirable in final products of medicinal and edible plants, was present in low numbers (<1%).

The occurrence of numerous weed species during the early stages of medicinal plant development, especially those containing pyrrolizidine and tropane alkaloids, requires the implementation of integrated protection measures. Within this approach, the following are recommended: adherence to crop rotation, deep autumn plowing, proper soil preparation before sowing or planting, application of non-chemical methods such as mulching, use of registered herbicides in the fall, application of biopesticides, as well as removal of weeds from the surrounding area of the crop and along road edges.

Keywords: medicinal plants, weeds, lemon balm, artichoke, ribwort plantain, chamomile, alkaloids

Acknowledgements: This research was supported by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia (Contracts No 451-03-136/2025-03/200003, and No 451-03-137/2025-03/200116).

Сажетак

Коровска флора усева лековитог биља јужног Баната

Ана Драгумило^{1*}, Татјана Марковић¹, Сара Микић¹, Стефан Горданић¹,
Жељана Пријић¹, Сава Врбничанин², Милош Рајковић¹, Драгана Божић²

Један од главних изазова у гајењу лековитог биља јесте присуство корова, због чега проучавање коровске флоре и вегетације у овим усевима постаје све значајније. Избор одговарајуће методе за контролу корова зависи од врсте и бројности присутних корова. Идентификација коровских биљака и утврђивање њихових особина представља почетни корак у планирању стратегије њихове контроле. Ефикасно сузбијање корова доприноси и смањењу могућности присуства штетних супстанци у крајњим производима од лековитог биља. Најчешће се корови уклањају механички, уз све израженију тенденцију преласка на органско гајење, што подразумева минималну употребу хербицида.

У овом раду испитиване су квалитативне и квантитативне особине једногодишњих и вишегодишњих корова у усевима лековитог биља на локалитету јужни Банат, Панчево, производне површине Института за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“. Присуство коровских биљака у усевима је одређена према Braun-Blanquet-овој скали (г – по 1–2 биљке, + – мало биљака, 1 – 1–10%, 2 – 10–25%, 3 – 25–50%, 4 – 50–75%, 5 – >75% у односу на површину на којој се гаји усеви) током пролећа вегетационе сезоне 2020. године. Оцена заступљености је рађена у засаду матичњака (*Melissa officinalis* L. на 0,5 ha), артичоке (*Cynara scolimus* L. на 0,03 ha), боквице (*Plantago lanceolata* L. на 1 ha) и камилице (*Chamomilla recutita* (L.) Rausch. на 8 ha). Утврђено је присуство 40 коровских врста, од тога 20 једногодишњих (терофите), 9 двогодишњих и 11 вишегодишњих врста (претежно геофите). У зависности од гајене врсте, различито је и присуство корова, па је врста *Veronica hederifolia* L. (25–50%) била најбројнија у матичњаку, док су у артичоки најбројније биле врсте *Avena fatua* L., *Capsella bursa-pastoris* L. и *Veronica persica* L. (све заступљене од 25–50%). Врста *V. persica* је била најбројнија у усеви боквице (преко 75%), а најприсутнија врста у камилици је била *V. hederifolia* (50–75%). У свим засадима, осим у боквици, у малој је бројности (<1%) била заступљена врста *Senecio vulgaris* L. која се налази на листама биљака богатих пирилизидинским алкалоидима, који су веома непожељни у завршним производима лековитог и јестивог биља.

Појава великог броја коровских врста у раним фазама развоја лековитог биља, посебно оних које садрже пирилизидинске и тропанске алкалоиде, захтева спровођење интегралних мера заштите. У оквиру ових мера, препоручује се следеће: поштовање плодоред, спровођење дубоког јесењег орања, квалитетна припрема земљишта пре сетве или садње, примена нехемијских мера као што су малчирање, употреба регистрованих хербицида током јесени, коришћење биопестицида, као и уклањање корова из околине усева и дуж путних појасева.

Кључне речи: лековито биље, коров, матичњак, артичока, боквица, камилица, алкалоиди

Захвалница: Ово истраживање је подржало Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије (451-03-136/2025-03/200003 и 451-03-137/2025-03/200116).